

Resultaten van een raadpleging over duurzame elektriciteit in gemeente Zoeterwoude

De overwegingen, meningen en zorgen van inwoners over windmolens, zonnevelden en zonnepanelen op daken in kaart

17 april 2024

POPULYTICS

What would you do?

Burgerparticipatie kan hieraan bijdragen

Inhoudelijke reden

- Participatie kan leiden tot betere besluiten. Burgers kunnen kennis inbrengen die nieuw is voor experts en beleidsmakers.
- Via participatie leren beleidsmakers over prioriteiten van burgers.

Normatieve reden

- Democratie betekent burgers betrekken bij overheidsbesluiten wanneer ze (ingrijpende) effecten ervan ondervinden.

Instrumentele reden

- Goede participatie kan leiden tot draagvlak, acceptatie, legitimiteit en sterker vertrouwen in de overheid.

In een PWE zitten inwoners 20 minuten op de stoel van een politicus, bestuurder of beleidsmaker

Stap 1

Inwoners zien de belangrijkste opties

We modelleren de keuzesituatie. Het beleidsdilemma

Stap 2

Maar er zijn beperkingen, zoals een budget of beleidsdoelen

Niet alles kan, niet overal, niet tegelijk

Stap 3

Inwoners moeten kiezen. Wat zouden ze doen als ze in jouw schoenen staan?

Ze ervaren jouw dilemma. Ze ervaren keuzepijn. Ze begrijpen de situatie beter

Stap 4

Inwoners motiveren hun keuzes.

Je hoort wat ze zorgen baart en waar ze van dromen

Motiveer alstublieft uw keuze

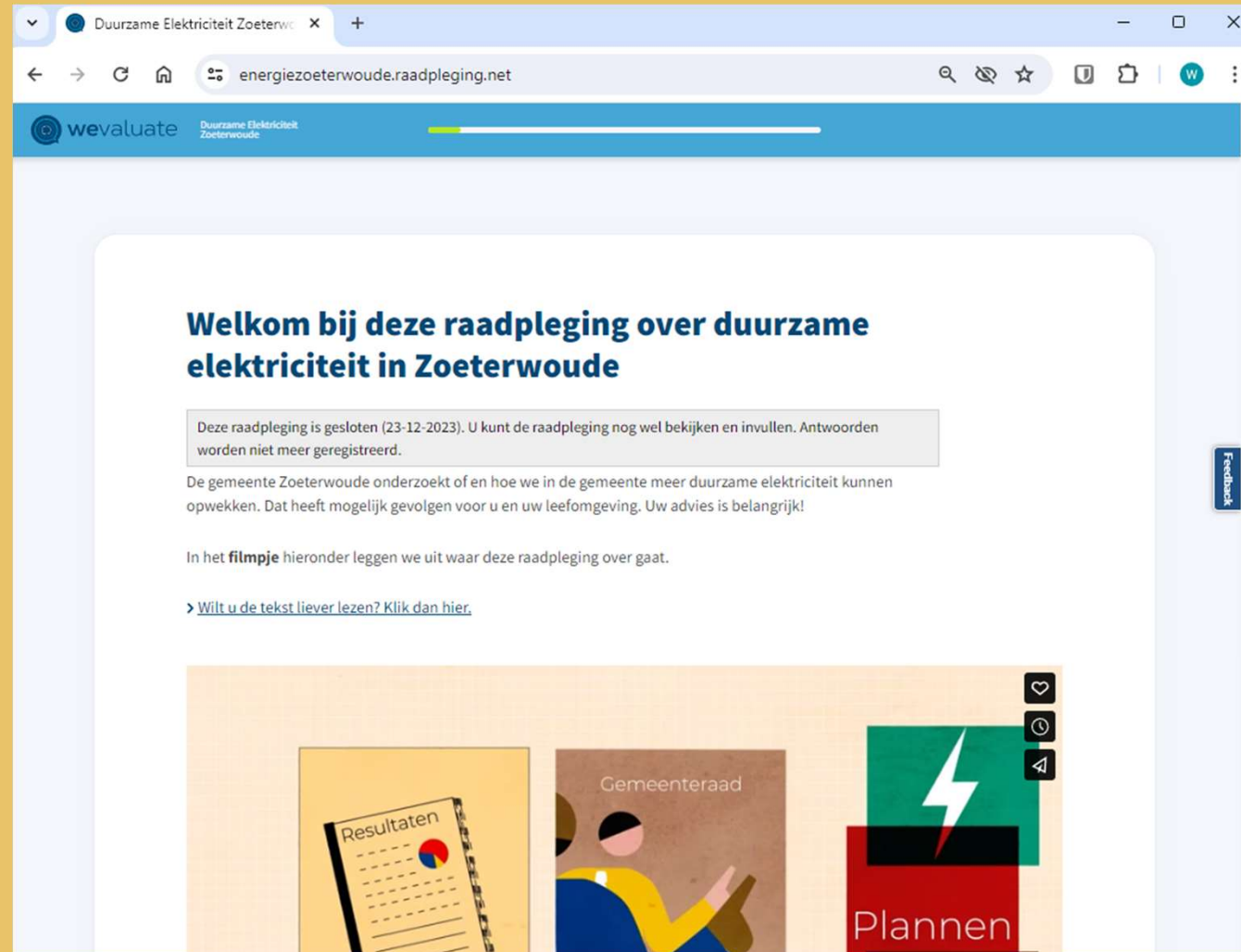
Vijf verschillen met andere methodes

PWE geeft deelnemers veel meer mogelijkheden op een wijze die toch toegankelijk is

	PWE	Referendum	Klassieke enquête
1 Verschillende beleidsopties in samenhang beoordelen	✓	Ja / Nee	Losse Likert-schalen of variant
2 Voorkeuren uiten op basis van informatie over opties en effecten	✓	Wel informatie, niet gestructureerd	Mogelijk, maar niet gebruikelijk
3 Voorkeuren motiveren en nuanceren. Eigen ideeën aandragen	✓	✗	✓
4 Aangeven in welke mate de uitkomsten van de raadpleging moeten meetellen	✓	✗	Mogelijk, maar niet gebruikelijk
5 Combineren van een representatief panel en open raadpleging	✓	✗	Mogelijk, maar niet gebruikelijk

Resultaten PWE

The screenshot shows a web browser window with the following content:

- Browser Tab:** Duurzame Elektriciteit Zoeterwoude
- Address Bar:** energiezoeterwoude.raadpleging.net
- Header:** wevaluate Duurzame Elektriciteit Zoeterwoude
- Main Title:** Welkom bij deze raadpleging over duurzame elektriciteit in Zoeterwoude
- Message Box:** Deze raadpleging is gesloten (23-12-2023). U kunt de raadpleging nog wel bekijken en invullen. Antwoorden worden niet meer geregistreerd.
- Text:** De gemeente Zoeterwoude onderzoekt of en hoe we in de gemeente meer duurzame elektriciteit kunnen opwekken. Dat heeft mogelijk gevolgen voor u en uw leefomgeving. Uw advies is belangrijk!
- Text:** In het **filmpje** hieronder leggen we uit waar deze raadpleging over gaat.
- Link:** > [Wilt u de tekst liever lezen? Klik dan hier.](#)
- Image:** A graphic with three panels: 'Resultaten' (a document), 'Gemeenteraad' (a person), and 'Plannen' (a lightning bolt icon).
- Feedback Button:** Located on the right side of the page.
- Navigation Icons:** A vertical stack of icons for home, search, and other functions.

Opzet van de raadpleging

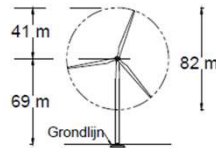
Keuze-opties

Windmolens

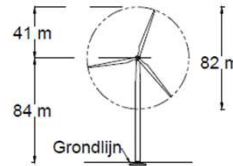
- Vier zoekgebieden voor windmolens
- Varianten voor groot of heel grote windmolens.
- Varianten voor aantallen windmolens.

Zonnevelden

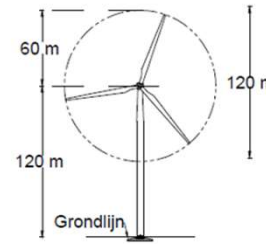
- Twee zoekgebieden.
- Keuze tussen 7.5 hectare of 15 hectare.

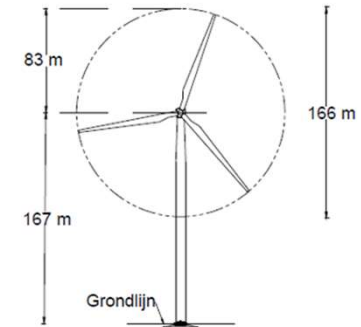
Windmolens Watergeuzen (A4)
Tijphoogte: 110 m
Opwek van 1 windmolen:

Windmolens Barrepolder (N11)
Tijphoogte: 125 m
Opwek van 1 windmolen:

Grote windmolen (voorbeeld)
Tijphoogte: 180 m
Opwek van 1 windmolen:

Hele grote windmolen (voorbeeld)
Tijphoogte: 250 m
Opwek van 1 windmolen:

Keuzetaak zonder beperkingen

- Ook wanneer het doel niet werd gehaald en de meter niet in het groen kwam, konden deelnemers door naar het volgende onderdeel.
- Deelnemers hadden de mogelijkheid om de opties over windmolens uit te sluiten.

wevaluate Duurzame Elektriciteit Zoeterwoude

Kies uw opties

Gebruik de + knoppen om opties te selecteren. Gebruik de i-knoppen om de plekken op een plattegrond te zien.

Sorteer Vergelijk

- 7,5 Hectare zonnepanelen langs de A4 op plek A
- 15 Hectare zonnepanelen langs de A4 op plek A
- 7,5 Hectare zonnepanelen langs de N11 op plek B
- 15 Hectare zonnepanelen langs de N11 op plek B
- 3 Grote windmolens langs de A4 op plek 1
- 2 Hele grote windmolens langs de A4 op plek 1
- 2 Grote windmolens langs de A4 op plek 2
- 1 Hele grote windmolen langs de A4 op plek 2
- 2 Grote windmolens langs de N11 op plek 3
- 1 Hele grote windmolen langs de N11 op plek 3
- 1 Grote windmolen langs de N11 op plek 4
- 1 Hele grote windmolen langs de N11 op plek 4
- Extra zonnepanelen op daken van bedrijven

Volgende →

Effecten

Duurzame elektriciteit

Huidige opwek

1 Niet alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Effecten

Duurzame elektriciteit

Minder dan het gebruik

1 Niet alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Effecten

Duurzame elektriciteit

Alle elektriciteit is duurzaam

1 Alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Keuzes motiveren

 Duurzame Elektriciteit
Zoeterwoude

Motivatie

Bedankt! We vinden het interessant om te weten waarom u deze keuzes hebt gemaakt

Motiveer alstublieft waarom u deze optie(s) koos:

 7,5 Hectare zonnepanelen langs de N11 op plek 8

 2 Hele grote windmolens langs de A4 op plek 1

Motiveer alstublieft waarom u de overige opties niet heeft gekozen

[Volgende →](#)

Wie deden er mee?

Tussen 1 december en 22 december 2023 deden 885 deelnemers uit Zoeterwoude mee aan de raadpleging en 71 mensen van buiten de gemeente

Samenstelling respondenten

	Aandeel Zoeterwoude*	Deelnemers woonachtig in Zoeterwoude (N=885)	Deelnemers woonachtig buiten Zoeterwoude (N=71)
Geslacht			
Vrouw	50,1%	40,5%	39,4%
Man	49,9%	57,7%	56,3%
Leeftijd			
16 tot 25 jaar	12,3%	5,1%	4,2%
25 tot 35 jaar	14,0%	11,0%	14,1%
35 tot 45 jaar	13,8%	11,3%	21,1%
45 tot 55 jaar	15,8%	16,3%	23,9%
55 tot 65 jaar	17,4%	23,8%	18,3%
65 en ouder	26,8%	31,2%	18,3%
Opleiding			
Praktisch geschoold	23,9%	8,7%	7,0%
Middelbaar geschoold	41,7%	27,8%	22,5%
Theoretisch geschoold	34,4%	60,2%	69,0%
Wijk			
Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt	53,5%	47,5%	-
Zoeterwoude-Rijndijk	37,3%	41,5%	-
Weipoort & Gelderswoude	9,2%	11,1%	-

* Bron: Gemeente Zoeterwoude

Toelichting

- **Zeer hoog deelnemersaantal:** bijna **11%** van de inwoners van Zoeterwoude heeft gehoor gegeven aan het invullen van de raadpleging door middel van de brief. Dit is een hoog percentage in vergelijking met andere raadplegingen over het opwekken van energie.
- **885 deelnemers uit Zoeterwoude:** in dit rapport rapporteren we over de resultaten van de 885 deelnemers uit Zoeterwoude.
- **Totaal 956 deelnemers:** dit zijn deelnemers woonachtig in Zoeterwoude en deelnemers woonachtig buiten Zoeterwoude.
- **Representativiteit en herwegen:** De data is herwogen op de kenmerken wijk en leeftijd voor een representatieve steekproef.

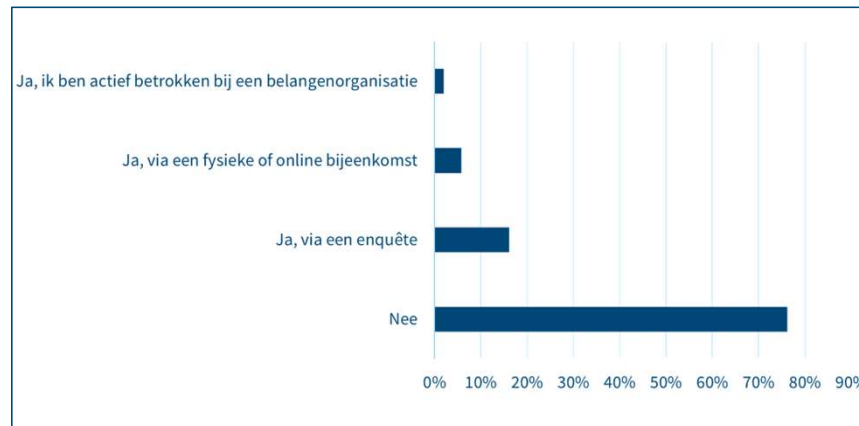

73% van de deelnemers heeft nog niet eerder hun mening gegeven over dit onderwerp

Nieuwe groep

- Een grote groep deelnemers (73%/645 deelnemers) heeft nog niet eerder hun mening gegeven over dit onderwerp.
- De raadpleging heeft daarmee een nieuwe groep bereikt.
- 136 deelnemers gaven wel eerder hun mening via een enquête
- 49 deelnemers gaven eerder hun mening via een fysieke of online bijeenkomst.
- 17 Deelnemers zijn actief betrokken bij een belangenorganisatie.

Heeft u al eens uw mening gegeven aan de overheid over dit onderwerp? (meerdere opties mogelijk)

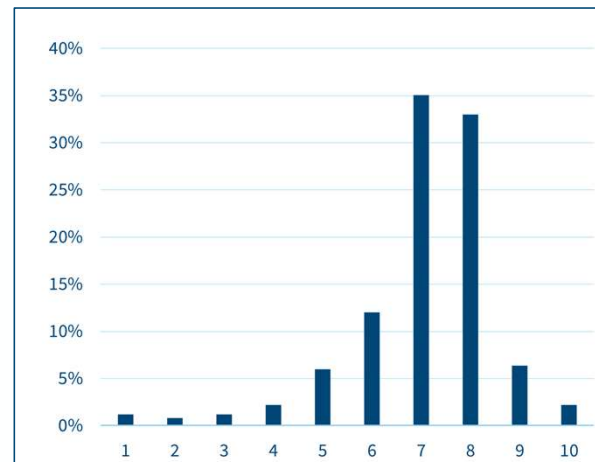

Deelnemers waarderen de raadpleging gemiddeld met een 7,1

Een voldoende

- 89% van de deelnemers geeft een voldoende aan de raadpleging (een 6 of hoger).
- Dit is het hoogste cijfer in een PWE over windenergie.

Percentage van de deelnemers dat een bepaald cijfer geeft

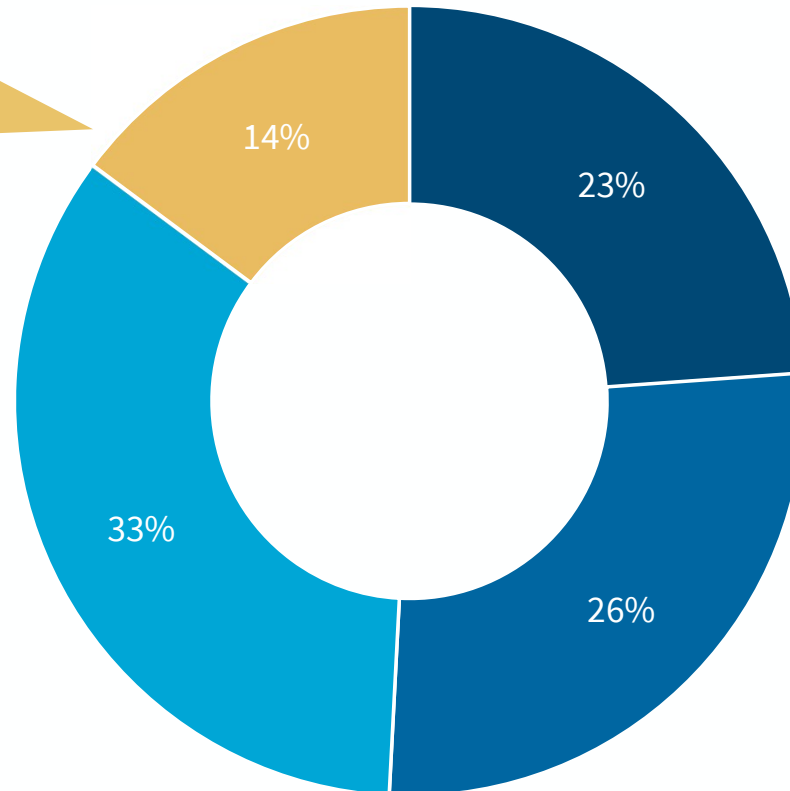

Wat vinden inwoners van duurzame elektriciteit en wat zijn de ambities?

Meerderheid inwoners wil dat alle energie duurzaam wordt opgewekt in Zoeterwoude

“Zoveel als realistisch mogelijk op te wekken valt. Zonder al te veel afbreuk te doen aan de omgeving. Wanneer we alle capaciteit van bedrijfsdaken zouden benutten, zal de capaciteit het gemeenteverbruik waarschijnlijk wel overtreffen.”

“prima als de gemeente meer groene energie wil opwekken maar dit mag niet ten koste gaan van de bewoners en het leefgenot. Natuurlijk is een molen in het zicht niet erg maar een repeterende slagschaduw of het geluid mag men geen hinder van hebben.”

- Het is prima als we in Zoeterwoude minder duurzame elektriciteit opwekken dan dat we gebruiken.
- De gemeente moet evenveel duurzame elektriciteit opwekken als dat we gebruiken.
- De gemeente zou nog meer elektriciteit duurzaam op moeten wekken. Dan kan het gebruik van gas, kolen en olie verder naar beneden. Bijvoorbeeld, bedrijven schakelen sneller over van gas naar elektriciteit.
- De gemeente zou veel meer elektriciteit duurzaam op moeten wekken. Andere gemeenten kunnen dan ook de duurzame elektriciteit gebruiken die we in Zoeterwoude opwekken.

1 op de 4 Zoeterwoudenaren zorgt met de keuzes in de raadpleging voor genoeg duurzame energie voor Zoeterwoude in 2030

Disbalans tussen ambitie en opwek

- 74% van de inwoners steunt een grote ambitie voor het opwekken van duurzame energie.
- Slechts 29% van de deelnemers adviseert in de inwonersraadpleging met de gekozen opties om voldoende duurzame energie op te wekken om dit doel te halen.
- Concrete opties die deelnemers adviseren zorgen voor helft van de opwek.
- Wanneer inwoners moeite hebben met bepaalde opties om duurzame energie op te wekken, dan betekent dit dus niet per definitie dat ze tegen de ambitie zijn van de gemeente om alle energie zelf duurzaam op te wekken.

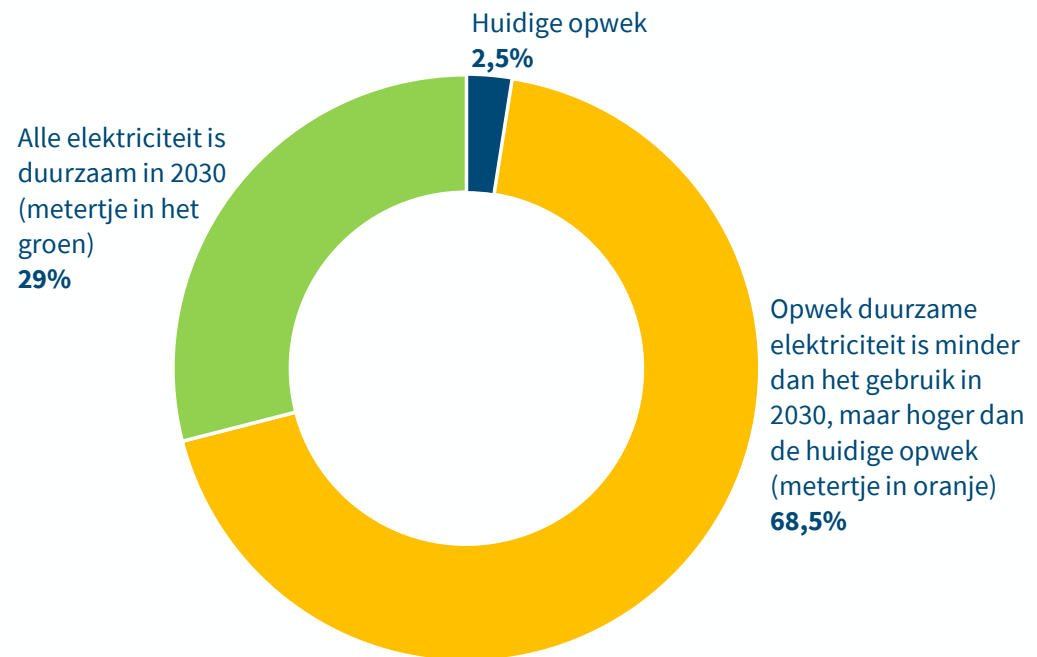
Effecten

Duurzame elektriciteit

- ⓘ Niet alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Resultaten van de meter van de keuzetaak

Resultaten keuzetaak

The background features a large, dark blue, angular shape that resembles a stylized arrow or a jagged mountain peak, pointing downwards and to the right. This shape is set against a lighter blue background. The overall composition is minimalist and modern.

1 op de 4 inwoners maakt een keuze om niet over windmolens mee te denken

26% van de deelnemers koos ervoor om niet over windmolenlocaties en varianten mee te denken. Zij willen geen extra windmolens in de gemeente.

“Zoeterwoude, weids en groen. De zes molens die er nu staan zijn voor mij het maximum.”

“Grote windmolens zullen in een gemeente als Zoeterwoude altijd overlast geven en niet vergenoeg van bebouwing worden geplaatst”

Gekozen opties (resultaten alle deelnemers)

Toelichting

Windmolens

- Meer dan de helft van de deelnemers (57%) kiest voor windmolens op plek 1.
- Inwoners uit Zoeterwoude-Rijndijk, Zoeterwoude-Dorp en Weipoort-Gelderswoude geven nagenoeg hetzelfde advies over deze locatie.
- Iets minder dan de helft van de deelnemers kiest voor windmolens op plekken 2, 3 en 4.
- Voor plekken 2 en 3 is er een voorkeur voor 2 grote windmolens (180m) ten opzichte van 1 hele grote windmolen (250m).
- Op plek 4 wordt er vaker voor één hele grote windmolen gekozen en iets minder vaak voor één grote.

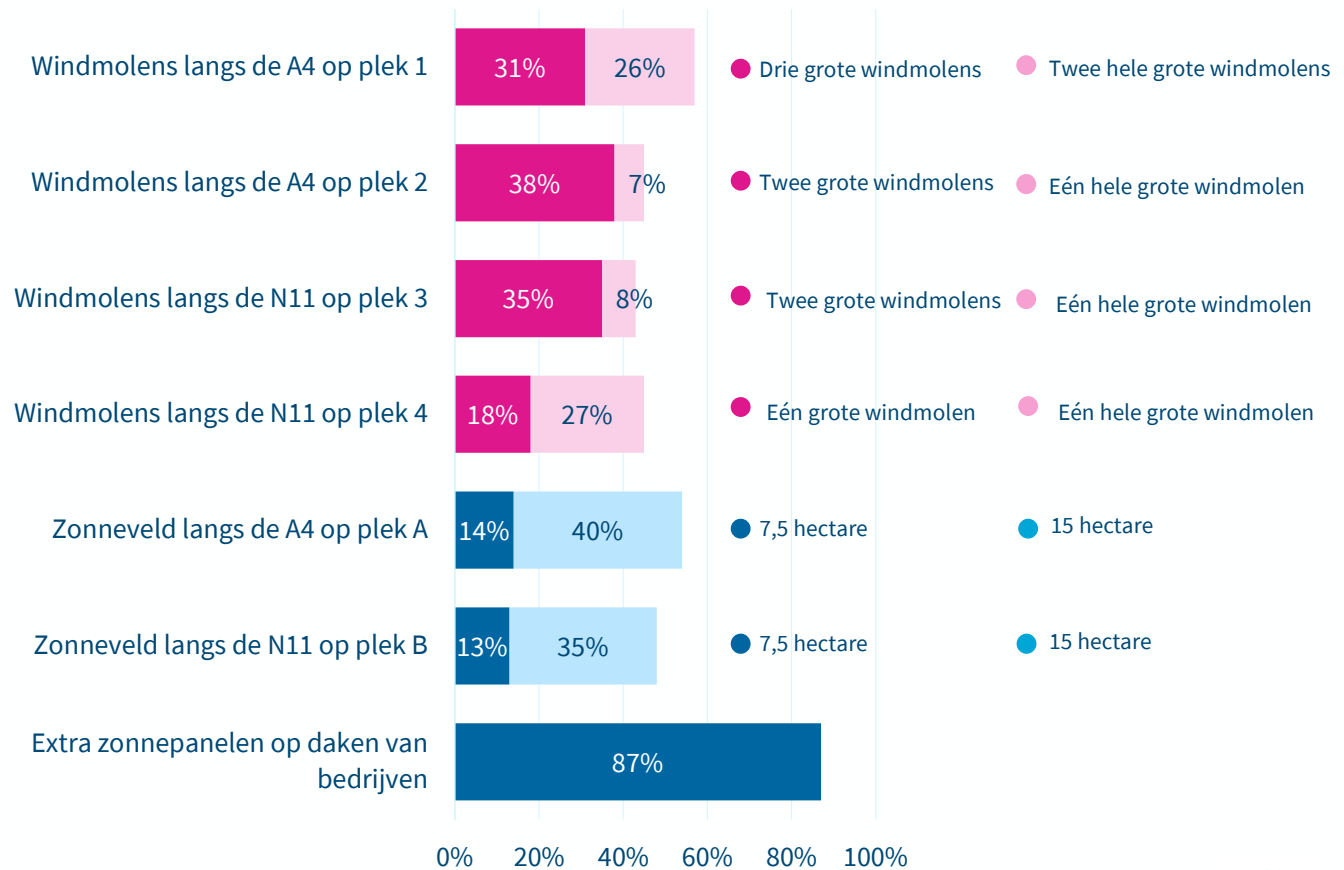
Zonnevelden

- Meer dan de helft van de inwoners (54%) kiest voor een zonneveld op plek A langs de A4 en iets minder mensen, bijna de helft, kiezen voor een zonneveld op plek B.
- Als er een zonneveld wordt gekozen, dan kiest men vaker voor een groot zonneveld van 15 hectare, dan een kleiner zonneveld van 7,5 hectare.

Zonnepanelen op daken van bedrijven

- Een ruime meerderheid (87%) kiest voor de optie 'extra zonnepanelen op daken van bedrijven'.

Percentage inwoners dat voor een variant kiest uitgesplitst naar plek.

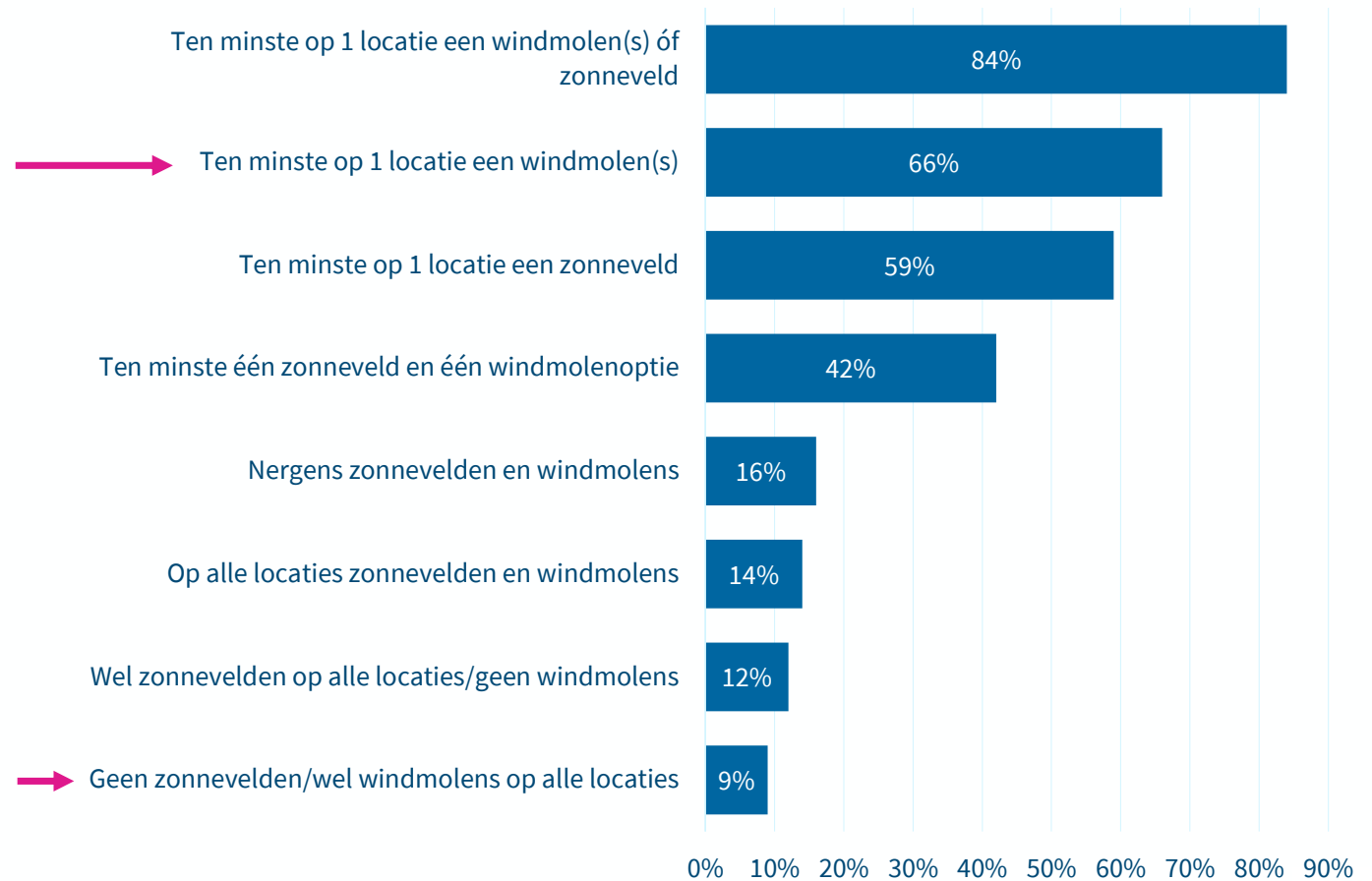

Voorkeuren ten aanzien van windmolens

66% van de deelnemers aan de inwonersraadpleging adviseert de gemeente om één of meer windmolens te bouwen.

9% van de deelnemers adviseert de gemeente om maximaal in te zetten op windenergie.

Percentage deelnemers dat wel of niet voor (een combinatie van) zonnevelden en/of windmolens kiest.

Overwegingen van deelnemers bij een keuze voor of tegen windmolens (op een locatie)

Zorgen

- **Zorgen over geluid:** 63% van de deelnemers maakt zich zorgen over geluid door windmolens. Ook inwoners die adviseren om één of meer windmolens te bouwen in Zoeterwoude maken zich zorgen over geluid.
- **Voorkom overlast voor dieren:** 58% maakt zich zorgen over het effect van windmolens op weidevogels en vleermuizen.
- **Gezondheid:** 48% geeft aan dat ze zich zorgen maakt om de gezondheid van mensen als er windmolens komen.

Ambitie en minste overlast

- De keuze vóór windmolens op een bepaalde plek komt vaak voort uit de ambitie om duurzame energie op te wekken &
- een afweging waar en hoe windmolens de minste overlast veroorzaken

Een deelnemer die een keuze maakt voor grote windmolens op plek 1:

“De afstand vanaf deze plek naar de bebouwde kom is groter waardoor (hopelijk) de mensen hier geen hinder van zullen ondervinden.”

“We moeten zsm van fossiele brandstoffen af. De aarde is uitgeput.”

Bij de locatiekeuze voor windmolens is het voorkomen van overlast leidend

- Een groot aantal deelnemers (57%) adviseert windmolens bij de snelweg A4 (“Plek 1”).
- De vaakst genoemde reden hiervoor is dat men de minste overlast verwacht van windmolens op deze locatie.
- Dit komt bijvoorbeeld omdat er al twee windmolens staan
- en de windmolens ver buiten bebouwd gebied liggen.

“Buiten de bebouwde kom, langs de snelweg, omdat ze geluid produceren is het belangrijk dat het niet naast bewoning wordt gebouwd. Plek 3 is te dicht naast bewoning. Plek 1 is meer op afstand van bewoning.”

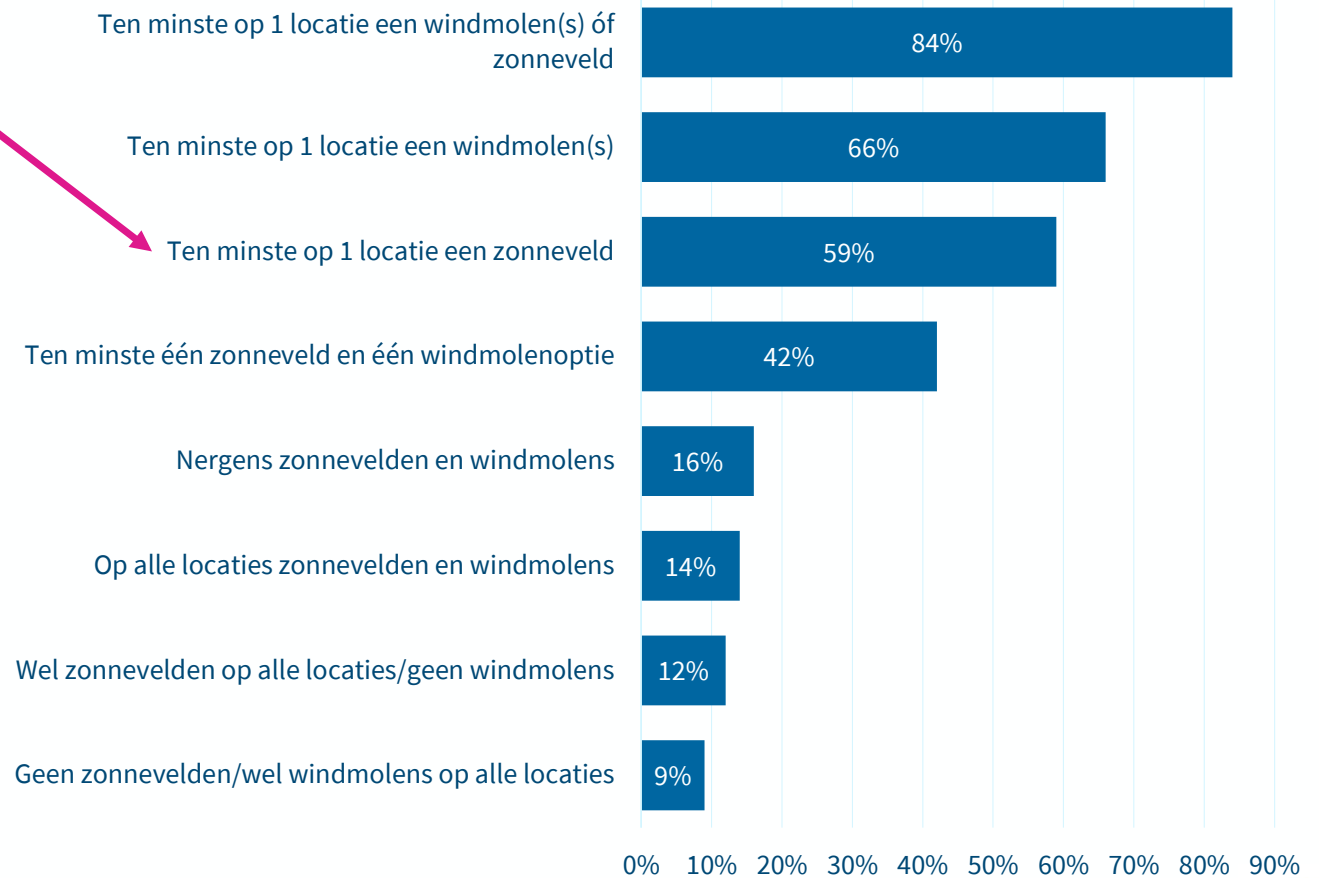
Voorkeuren ten aanzien van zonnevelden

- 59% van de deelnemers adviseert de gemeente om ten minste één zonneveld te bouwen.

Overwegingen van deelnemers bij een keuze voor of tegen zonnevelden

- Inwoners die kritisch zijn op zonnevelden, maken zich vooral zorgen over de effecten op natuur en landschap.
- Verschillende deelnemers die (alleen) zonnevelden adviseren geven aan dat het bouwen van zonnevelden ervoor kan zorgen dat er geen windmolens hoeven te komen. Hun voorkeur voor zonnevelden is dus vooral een keuze uit twee kwaden.
- Deelnemers die zonnevelden adviseren geven eerder de voorkeur aan grote velden dan aan kleine velden.
- Deelnemers adviseren vaker plek A dan plek B. Plek A geeft volgens deelnemers minder overlast voor mens en dier.

Percentage deelnemers dat wel of niet voor (een combinatie van) zonnevelden en/of windmolens kiest.

Voorkeuren ten aanzien van zonnepanelen op daken

- 87% van de inwoners adviseert om extra zonnepanelen aan te leggen op daken van bedrijven.
- Deelnemers geven in hun motivaties aan dat het logisch is om te doen voordat er zonnepanelen op land worden geplaatst.
- Zonnepanelen op daken van bedrijven worden veelal niet als storend gezien, en deelnemers merken op dat er nog daken zijn waar extra zonnepanelen kunnen komen.

“Legio plaatsen waar dit kan, weinig aantasting van het zicht.”

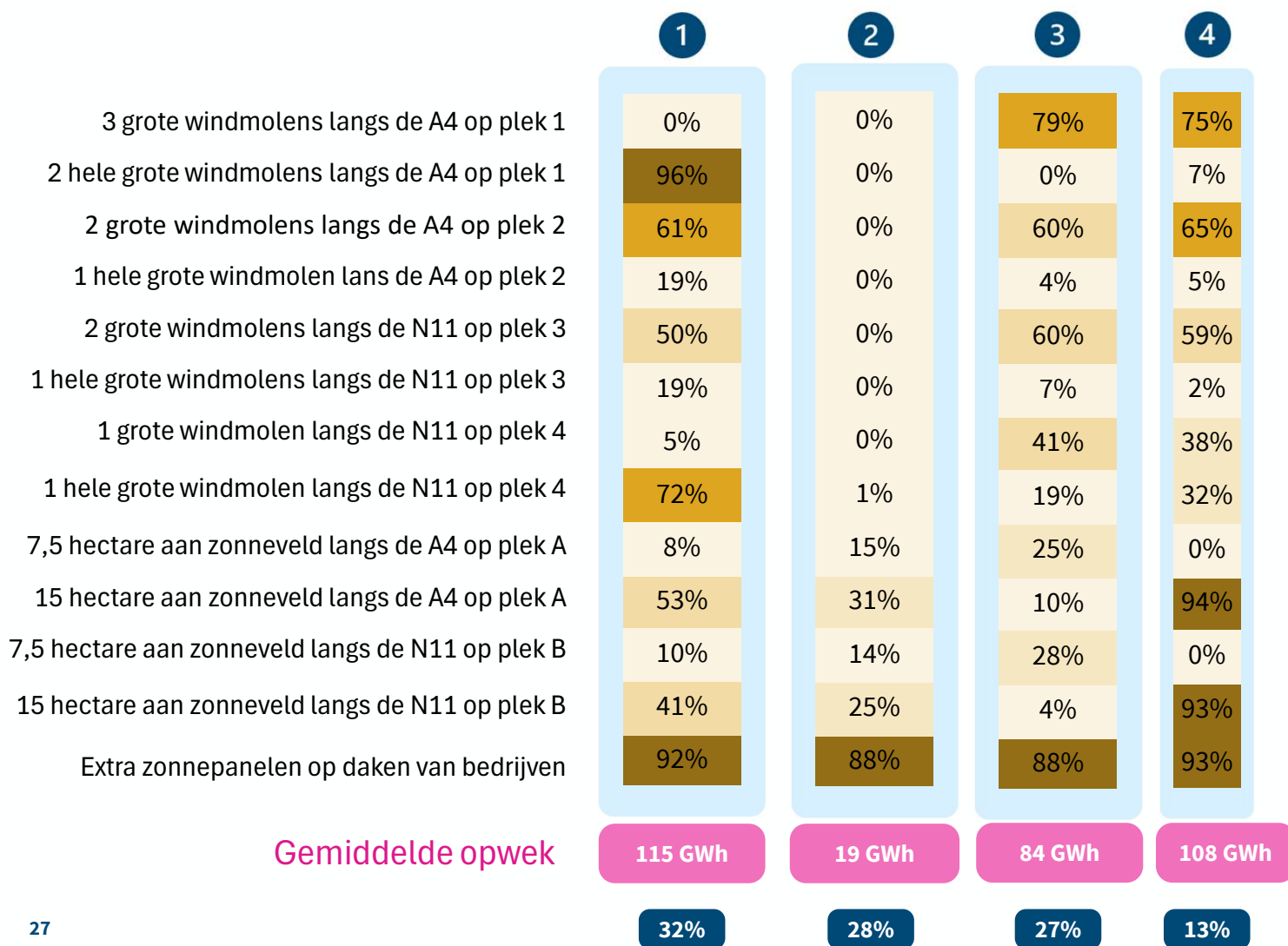
“Daken van bedrijven zie ik als een ideale plek voor zonnepanelen. Niemand heeft er last van.”

Vier perspectieven op grootschalige opwek in gemeente Zoeterwoude

The background features a light blue field with a large, dark blue abstract shape that resembles a stylized mountain range or a jagged arrow pointing downwards. The shape has a sharp peak on the right side and a jagged bottom edge.

We zien 4 groepen die de opties verschillend prioriteren

Latente Klasse Clusteranalyse

De LKCA onderscheidt vier groepen (of perspectieven) die in hun prioritering van zonnenveld- en/of windmolenopties verschillen.

Groep 1: keuze voor veel windmolens.

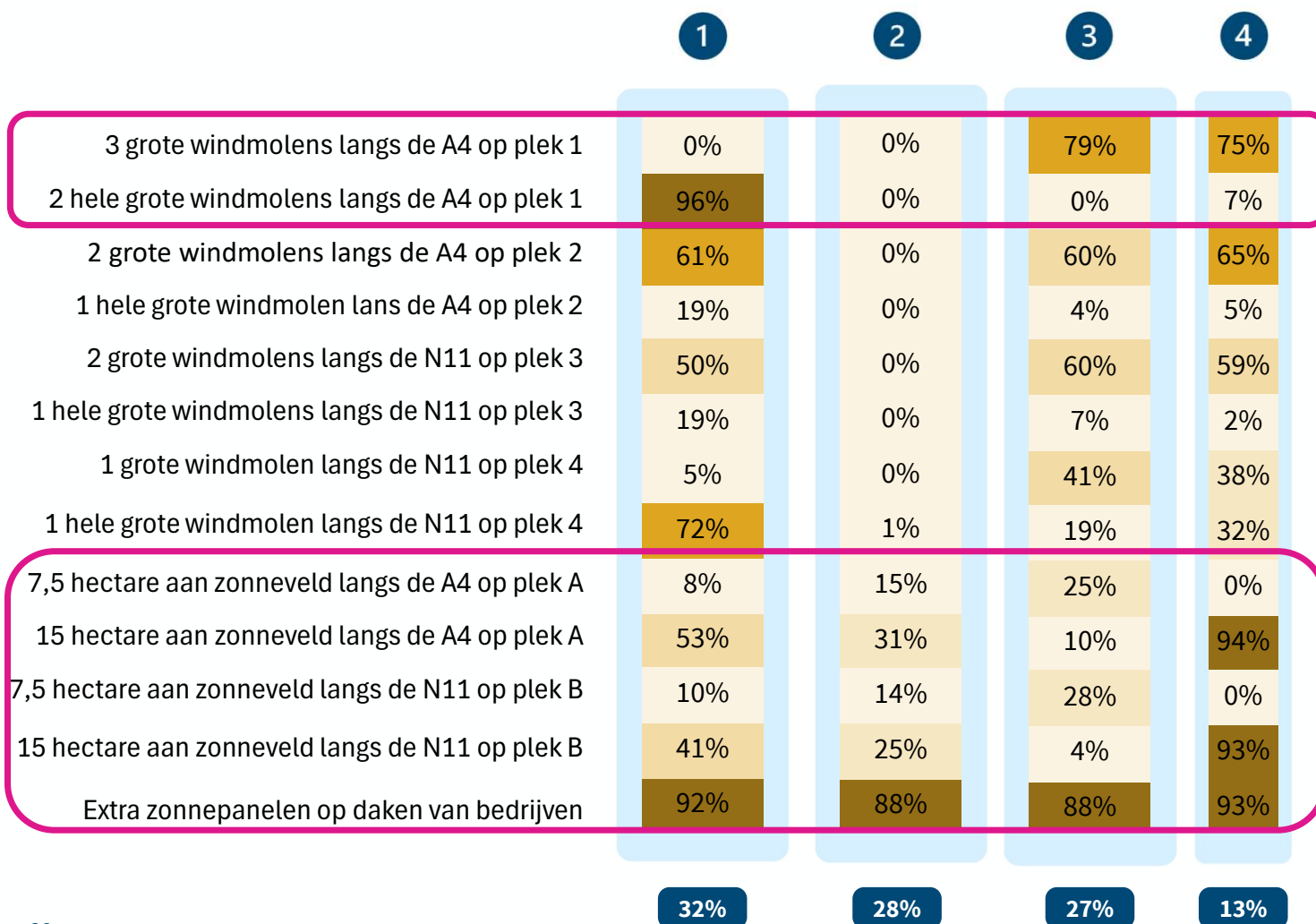
Groep 2: kiest niet voor windmolens. Zet wel een beetje in op zonnenvelden.

Groep 3: kiest op alle locaties geregeld voor een windmolenoptie. Het kiest het minst van alle clusters voor zonnenvelden.

Groep 4: kiest bijna maximaal voor opwek door middel van zonnenvelden, het meest van alle clusters. Het kiest ook vaak voor windmolens.

We zien 4 groepen die de opties verschillend prioriteren

Overeenkomsten

Door groepen 1, 3 en 4 zijn windmolens op plek 1 het meest gekozen.

In alle groepen wordt gekozen voor zonnenvelden en zonnepanelen.

Algemene conclusies en aanbevelingen

Gemiddeld advies voor zonnepalen op daken van bedrijven en windmolens op 'plek 1' langs de A4

Deze plek voor windmolens en een zonneveld geeft volgens inwoners het minste overlast voor mens en dier.

Veel draagvlak voor aanleggen van zonnepanelen op daken van bedrijven

- De grote meerderheid is positief over deze optie en er is ook weinig weerstand tegen deze optie.
- Het is goed om deze optie als belangrijke pijler op te nemen in de duurzame energiestrategie.

Inwoners beoordelen duurzame energieopties in samenhang

- Uit de argumenten die deelnemers in de raadpleging noemen valt op te maken dat zij de energietransitie als een totaalpakket ervaren.
- Belangrijk om deze samenhang te benadrukken in de communicatie.

Algemene conclusies en aanbevelingen: zoek naar balans

Grote groep zoekt naar goede balans tussen opwekken van duurzame energie en voorkomen van overlast voor mens en dier

Vier groepen:

- Groep 1 (32%) Wind en zon noodzakelijk voor de ambitie om alle energie in Zoeterwoude duurzaam op te wekken.
- Groep 4 (13%) Veel ambitie. Maximaal voor opwek door middel van zonnevelden.
- Groep 3 (27%) Gematigd ambitieus. Kiest op alle locaties geregeld voor een windmolenoptie, maar het kiest niet vaak zonnevelden.
- Groep 2 (28%) is tegen meer windmolens in Zoeterwoude. Deze groep heeft veel zorgen over windmolens en zonnevelden.

Met name in Groep 3, maar ook in 1 en 4 adviseert men de gemeente om balans te zoeken tussen:

1. De ambitie om alle in Zoeterwoude benodigde elektriciteit binnen de gemeente duurzaam op te wekken;
2. Minimaliseren van overlast voor mensen en dieren, voor zichzelf en voor anderen.

Advies

- Het is belangrijk om expliciet te maken hoe er in besluiten over duurzame energie gezocht is naar een goede balans.
- Het is belangrijk om duidelijk te maken hoe de gemeente probeert de ambitie te halen en overlast voor mensen en dieren van windmolens/zonnevelden te minimaliseren.

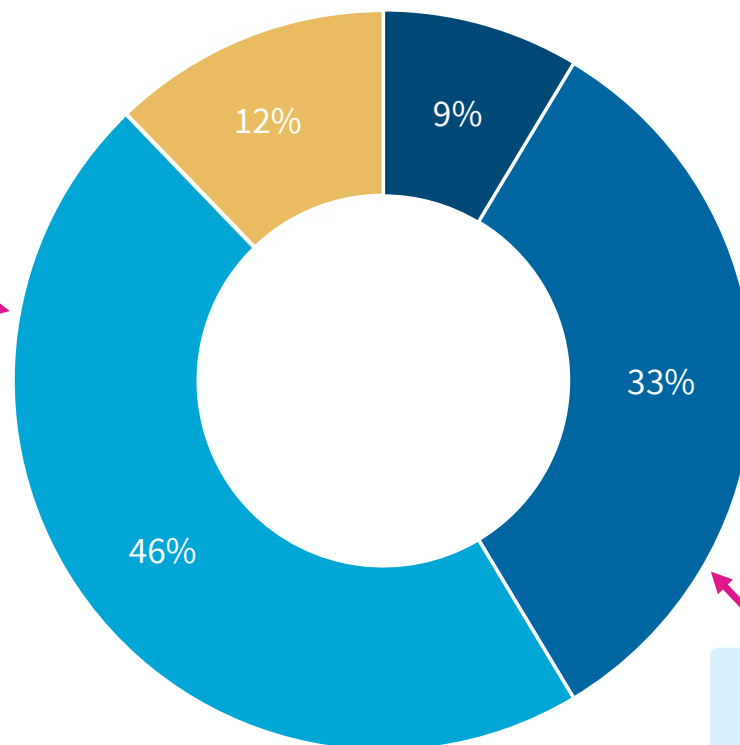
Deelnemers benadrukken ook het belang van goede onderbouwing van keuzes die de gemeente maakt.

“Ik zie met belangstelling de communicatie van de gemeente Zoeterwoude tegemoet [...] en (later) de onderbouwde keuze die de gemeente maakt.”

Welk advies vinden Zoeterwoudenaars het belangrijkste?

Welk advies vind je belangrijk?

Bijna de helft van de deelnemers (46%) vindt het advies van inwoners net zo belangrijk als het advies van experts.

- Alleen het advies van de inwoners is belangrijk, het advies van de experts is niet belangrijk
- Het advies van de inwoners is belangrijker dan het advies van de experts
- Het advies van de inwoners is even belangrijk als het advies van de experts
- Het advies van de experts is belangrijker dan het advies van de inwoners

33% van de deelnemers vindt dat het advies van inwoners belangrijker is dan het advies van experts.

populytics.nl